

نقش کتابخانه های عمومی در کارآفرینی از دیدگاه مدیران

مرضیه فلاح کرد آبادی

کارشناس ارشد دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل

Fallah.m1986@yahoo.com

چکیده

آوازه کتابخانه ها از یک سو به علت پیروی از سنت های قدیمی و از سوی دیگر به علت در معرض قرار گرفتن تأثیرات بیرونی نظیر روش های جدید نظری مانند تئوری سیستم ها و مدل های بازاریابی و ... می باشد. بنابراین کارآفرینی یکی از محرک های بیرونی است که کتابخانه ها و موسسات اطلاع رسانی به آن می اندیشند و سعی در اجرای آن دارند. از آن جایی که مدیران کتابخانه عمومی بهترین مرجع برای سنجش میزان موفقیت این نهاد در ترویج و توسعه فرهنگ مطالعه برای دستیابی به کارآفرینی است. بدین ترتیب هدف اصلی کتابخانه های عمومی ایجاد تقویت و عادت مطالعه در افراد است. بدین معنی که یکی از سازمان های مشوق و مؤثر بر توسعه کارآفرینی و مطالعات را کتابخانه های عمومی عهده دار می باشند. با این وجود یکی از شیوه های جامع نقش کتابخانه ها و عناصر آن در توسعه کارآفرینی نیازمند به کارگیری و شناخت نظام مند عناصر می باشد. بنابراین در حال حاضر کارآفرینی بخشی پویا و زنده از دنیای اطلاعاتی است با توجه به این که حمایت از توسعه و ترویج کارآفرینی توسط کتابخانه عمومی در راستای اهداف کتابخانه است، لذا این پژوهش سعی دارد تا نقش کتابخانه های عمومی را در توسعه و ترویج کارآفرینی مورد بررسی قرار دهد.

واژگان کلیدی: کتابخانه های عمومی، کارآفرینی، مدیران

مقدمه

امروزه کتابخانه های عمومی با عرضه خدمات فرهنگی، آموزشی و علمی به همه گروه های جامعه در سطوح شهری و روستایی یکی از معیارهای رفاه اجتماعی ملت ها به شمار می آید. بنابراین نقش این سازمان به عنوان یکی از مراکز مهم اطلاع رسانی در تهیه و تأمین اطلاعات مورد نیاز جامعه، ارتقاء، آموزش و فرهنگ امری مسلم و ضروری است. لذا محقق شدن این امر در صورتی است که کتابخانه های عمومی از لحاظ کمی و کیفی توان پاسخگویی به نیازهای مراجعان خود را داشته باشند (محمد بیگی و حسن زاده، ۱۳۸۸). در این میان کارآفرینی هم یکی از فعالیت های اجتماعی است که در نتیجه وجود یا عدم پیوندها و ارتباطات اجتماعی بر ماهیت کسب و کار تأثیر می گذارد (باب الحوائجی و زمانی راد، ۱۳۹۲). به طوری که پیتر دراگر در این زمینه معتقد است کارآفرین کسی است که فعالیت های اقتصادی کوچک و جدیدی را با سرمایه ی خود شروع کند و کارآفرینان افرادی هستند که نوآوری می کنند، فرصت های تجاری را شناسایی و خلق می نمایند و ترکیبات جدیدی از منابع را ارائه می دهند. همچنین دراگر عقیده دارد که سازمان های کنونی، خصوصی، انتفاعی عمومی یا غیرانتفاعی، چنان چه مایل باشند فلسفه ی کارآفرینی را به کار گیرند، ناگزیر هستند شیوه ی مدیریتی خود را تغییر دهند. شواهد تجربی نشان می دهد قرن بیست و یکم به عنوان قرن دانش معرفی شده است. در این عصر، سرمایه ی اصلی جوامع، دانش، مهارت و نگرش منابع انسانی آن ها است. برای این که این سرمایه در خدمت سعادت جامعه باشد به قابلیت های کارآفرینی نیاز است. در حال حاضر توسعه ی کارآفرینی هسته ی برنامه های توسعه ی کشورها است. از این رو، سرمایه گذاری در قابلیت های کارآفرینی منابع انسانی جایگاه ویژه ای دارد (صفوی و مرادی، ۱۳۹۲). به نظر می رسد در جامعه امروزی کتابخانه های عمومی نقش خیلی مهمی را ایفا می کنند. کتابخانه عمومی به عنوان یک مرکز فرهنگی به جامعه خدمت می کند و از طریق خدمات جنبی، مردمی را که دارای علائق مشابهی هستند گرد هم می آورد. با این وجود کتابخانه های عمومی را باید به عنوان یک قدرت اجتماعی تلقی کرد که در جامعه تأثیر زیادی دارند (مختاری معمار، ۱۳۷۶). بنابراین به دلیل این که کارآفرینی عامل رشد و شکوفایی استعدادها و وسیله سوق دهنده به سوی خود شکوفایی است و کتابخانه هم نهادی اجتماعی است که با گردآوری، سازماندهی و نگهداری دانش مدون بشر امکان رشد، اندیشه و شکوفایی استعداد انسان پویا و جستجوگر را فراهم می کند (لولوگر، ۱۳۸۳). پژوهشگر قصد دارد تا ضمن شناسایی عوامل مؤثر و کلیدی کتابخانه های عمومی مبنی بر رشد و توسعه کارآفرینی به مدیران ارشد و مسئولان کتابخانه های عمومی این امکان را بدهد تا با برنامه ریزی صحیح و اثر بخش در توسعه و ترویج کارآفرینی گام بردارند و برای نیل به این هدف بزرگ تلاش کنند.

پیشینه پژوهش

پژوهش های بسیاری در رابطه با کتابخانه ها در ترویج کارآفرینی صورت گرفته که هر کدام از این پژوهش ها از جنبه های مختلف به این امور پرداخته اند. در زیر به برخی از پژوهش های مرتبط با موضوع پژوهش حاضر اشاره شده است. در پژوهشی که اسدنی و همکاران (۱۳۹۵) تحت عنوان سنجش رفتار کارآفرینی سازمانی کارکنان نهاد کتابخانه های عمومی انجام دادند به این نتیجه رسیدند که کتابداران کتابخانه های عمومی استان زنجان دارای بینش استراتژیک کارآفرینانه هستند و فرهنگ سازمانی غالب در کتابخانه های عمومی زنجان فرهنگ کارآفرینانه می باشد. دیگر یافته پژوهش حاضر نشان داد که کتابخانه های عمومی زنجان از محیط حمایتی مطلوبی در جهت حمایت از کتابداران خلاق و کارآفرین برخوردار است و در بین کارکنان این کتابخانه ها، افراد با مدارک تحصیلی رشته کتابداری نسبت به کارکنان با تحصیلات در رشته های غیرکتابداری، صفات کارآفرینانه سازمانی مطلوب تری دارند. همچنین نتایج پژوهش سعید و سهیلی (۱۳۹۴) تحت عنوان سنجش رفتار کارآفرینی سازمانی کارکنان نهاد کتابخانه های عمومی نشان داد که از نظر اصول بازاریابی ۴ این کتابخانه در حد مطلوبی قرار دارد. اما برخی نارسایی ها در انطباق فعالیت های کتابخانه با فناوری های اطلاعاتی و ارائه خدمات الکترونیکی و دسترسی به پایگاه های اطلاعاتی وجود دارد. گزارش سهیلی و همکاران (۱۳۹۴) تحت عنوان سنجش کیفیت عملکرد مدیریت در کتابخانه های عمومی شهر کرمانشاه با استفاده از الگوی تعالی سازمانی مدیریت کیفیت بنیاد اروپائی حاکی از آن است که کیفیت عملکرد مدیریت کتابخانه های عمومی شهر کرمانشاه تا سطح مطلوب فاصله زیادی دارد و در سطح پائینی قرار دارد. با توجه به یافته ها، جهت بهبود سطح مدیریت کیفیت در کتابخانه های عمومی شهر کرمانشاه باید معیارهای کارکنان، نتایج مشتریان، نتایج

کارکنان و شراکت ها و منابع را تقویت نمود تا به نتایج قابل قبول دست یافت. پژوهش اعظمی و همکاران (۱۳۹۱) تحت عنوان عوامل سازمانی مؤثر بر سطح کارآفرینی در تعاونی های کشاورزی استان همدان نشان داد که بین دو متغیر سازمانی و کارآفرینی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. جلیل پور (۱۳۹۴) در پژوهشی تحت عنوان بازاریابی در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی ایران به این نتیجه دست یافت که به طور کلی، وضعیت این حوزه، با وجود پیشرفت های محدود، رضایت بخش نیست و توجه شایسته ای به آن نشده است.

کتابخانه های عمومی و نقش آن ها در جامعه

کتابخانه عمومی یا همگانی کتابخانه هایی هستند که به طور رایگان یا در برابر مبلغ جزئی در خدمت عموم مردم یک جامعه یا یک منطقه هستند. این کتابخانه ها ممکن است در خدمت عامه مردم باشند یا به اقشار خاصی از استفاده کنندگان مثل کودکان، اعضای نیروی مسلح، بیماران بیمارستان ها، زندانیان، کارگران و کارمندان سرویس بدهند. این کتابخانه ها با فراهم آوری مواد چاپی، دیداری- شنیداری و الکترونیکی سعی در گردآوری، نگه داری، سازماندهی، بازاریابی، انتشار و ارائه اطلاعات و آثار خلاقه ذهن بشری دارد و به وسیله جامعه از طریق حکومت محلی، منطقه ای یا ملی و یا از طریق سایر سازمان های اجتماعی تاسیس شده و حمایت و پشتیبانی مالی می شوند (جهانی، ۱۳۹۱).

اهمیت کتابخانه های عمومی

کتابخانه عمومی به عنوان مرکز علم آموزی، یکی از مهم ترین نهادهایی است که از آن به عنوان پایگاهی برای دست یابی به اطلاعات شغلی، تجاری و کسب و کار استفاده کرد می توان به صاحبان حرفه و مشاغل مختلف در توسعه بهبود مسائل اقتصادی زندگی روزمره کمک کرده و به افراد جویای حرفه و شغل در جهت دست یابی به مشاغل و حرفه های متناسب با توانایی های افراد کمک کند. توسعه و گسترش فرهنگ مطالعه و کتابخوانی که به توسعه دانش فردی و اجتماعی خواهد انجامید و مهمترین متولی آن را می توان کتابخانه عمومی دانست، رابطه مشخصی با توسعه آگاهی های عمومی در خصوص شناخت خود و جامعه، شناخت و وظایف خود در قبال خانواده و جامعه و بالعکس شناخت هویت فردی، خانوادگی، اجتماعی و ملی دارد. از سوی دیگر فضای کتابخانه می تواند منبعی برای تضارب آراء و ایجاد روابط و گروه های، فکری، شغلی و حرفه ای باشد که از طریق آن بتوانند از روابط ایجاد شده از محیط کتابخانه به عنوان منبع سرمایه انسانی که تسهیل کننده روابط و ارتباطات انسانی است بهره ببرند (پارسازاده و شقایق، ۱۳۸۸)

اهداف کتابخانه عمومی

- تشویق مردم به مشارکت فعال در فعالیت های فرهنگی و اقتصادی
- فراهم آوردن امکانات رشد و گسترش آموزش در جامعه با بکارگیری برنامه های رسمی و نیرویی
- کمک به مردم در استفاده مطلوب از اوقات فراقت و نیز تشویق آن ها به مطالعه و سوادآموزی به عنوان مهارت های اصلی لازم برای مشارکت فعال در فعالیت های فرهنگی و اقتصادی
- تشویق مردم به استفاده از اطلاعات و پی بردن به ارزش و اعتبار آن در ارزش مندی از شیوه های بهتر شهرنشینی و بهره وری انسانی و اقتصادی (صبا، ۱۳۸۱).

خدمات اصلی کتابخانه ها

- مشاوره اطلاعاتی از طریق برقراری ارتباط با اطلاع رسانان بخش مرجع یا بخش اطلاع رسانی مرکز. طرح پرسش و دریافت اطلاعات یا منابع اطلاعاتی متناسب با نیازهای اطلاعاتی یکی از رایج ترین خدماتی است که از طریق برقراری ارتباط با اطلاع رسانان و کتابداران آموز ش دیده ارائه می شود.

- کاوش در فهرست پیوسته کتابخانه رزو و امانت منابع اطلاعاتی موجود در کتابخانه توسط اعضا

- کاوش و استفاده از منابع تمام متن ارائه شده از سوی کتابخانه یا مرکز اطلاع رسانی. منابع اطلاعاتی تمام متن شامل کتاب های ا لکترونیکی، کتاب ها و منابعی است که به ویژه توسط کتابخانه های دیجیتالی، دیجیتال سازی شده اند.

- شناسایی، ارزیابی و سازماندهی منابع اطلاعاتی مناسب، به همراه ارائه آموزش های لازم در جهت شناسایی، ارزیابی، و استفاده مؤثر از منابع اطلاعاتی در وب سایت مراکز اطلاع رسانی (علوی فر و شریف مقدم، ۱۳۹۱).

تعاریف و مفاهیم کارآفرینی

واژه کارآفرینی از ریشه فرانسوی (Entreprendre) به معنی متعهدشدن نشأت گرفته است. کارآفرینی فرایندی است که در محیط ها و مجموعه های مختلف اتفاق می افتد و طی آن، تغییرات در سیستم از طریق نوآوری های افرادی که به فرصت های اقتصادی واکنش نشان می دهند، رخ می دهد که این باعث ایجاد ارزش فردی و اجتماعی خواهد شد. کارآفرینی مفهوم جدیدی نیست و ریشه آن به قرن هجدهم باز می گردد، شومپتر کارآفرینی را به عنوان نیروی برهم زننده اقتصاد به کار برد و آن را تحت عنوان (تخریب خلاق) نامگذاری کرد. کار آفرینی شومپتری شامل سه ویژگی اساسی است: کارآفرینی از قبل قابل درک است، اما نمی توان با به کار بردن قوانین معمولی و با استنباط از حقایق موجود به طور عملی آن پیش بینی کرد؛ کارآفرینی رویدادها و نتایج بلند مدت را شکل می دهد و برای این که موقعیت های مناسبی خلق کند، موقعیت های اقتصادی و اجتماعی را تغییر می دهد؛ کثرت و تکرار رویدادهای کارآفرینانه به کیفیت نسبی نیروها، تصمیمات فرد، اقدامات و الگوهای رفتاری بستگی دارد. شومپتر بر این نکته اصرار می ورزد که کارآفرین، مدیری نیست که فرایند تولید را نظارت می کند، بلکه او فعالیت های معمولی را بر مبنای تجارب گذشته انجام می دهد، اما خطر ابهامات را می پذیرد و در فعالیت هایی شرکت می کند که تاکنون انجام نشده اند. تیمونز، کارآفرینی را توانایی خلق و ساخت چیزی ارزشمند از هیچ چیز می داند. این مفهوم یعنی شروع، انجام، دستیابی و ایجاد یک شرکت یا سازمان. و سپر کارآفرینی را فرایندی می داند که برای شرکت های معتبر، چه کوچک باشند و چه بزرگ، رقبا جدید و مستقلی را معرفی می کند. او کارآفرینان را افرادی می داند که رقابت را افزایش می دهند (دیو سالار و بزرگی، ۱۳۹۱).

اهمیت و ضرورت موضوع کارآفرینی

کارآفرینی به عنوان یکی از مهمترین محورهای اصلی رشد و توسعه اقتصادی و پایدار به دلایل زیر دارای اهمیت است:

کارآفرینی موجب افزایش و ایجاد سرمایه می شود

باعث افزایش فعالیت های اقتصادی، ایجاد شغل، ثروت و درآمد می شود

توسعه کارآفرینی رشد اقتصادی را افزایش می دهد که از طریق آن اثرات مثبتی چون بهبود وضعیت رفاهی مردم، کاهش فقر و افزایش اشتغال در جامعه به وجود می آید

کارآفرینی سبب پیدایش محصولات، خدمات، روش ها، سیاست ها، افکار و راهکارهای نو برای حل مشکلات جامعه می شود. عامل تقویت و تکامل صنایع داخلی است و زمینه رقابت صنایع داخلی با صنایع خارجی را فراهم می آورد و منجر به افزایش صادرات و دریافت ارز برای کشور می شود. باعث رقابت، تقویت و تکامل صنایع مشابه داخلی با یکدیگر و سرانجام موجب بهبود و افزایش سطح کیفیت کالاها می شود. (کیاکجوری و همکاران، ۱۳۹۱).

چالش های کتابخانه های عمومی در حمایت از کارآفرینی

البته کتابخانه های عمومی با چالش های زیادی در عرصه حمایت از توسعه اقتصادی به ویژه کارآفرینی روبرو است، که باعث کم رنگ شدن نقش کتابخانه ها در این زمینه شده است که مهمترین آن ها عبارتند از:

محدودیت منابع مناسب

عدم تخصص کتابداران در موضوعات مرتبط با کارآفرینی و کسب و کار
نگرش کتابداران نسبت به لزوم مشارکت آن‌ها در توسعه اقتصادی و کارآفرینی
محدود و پایین بودن سطح خدمات ارائه شده در کتابخانه‌ها (چشمه سهرابی و همکاران، ۱۳۹۰).

نقش کتابخانه عمومی در توسعه و ترویج کارآفرینی

برای این که بتوان به درستی جایگاه و نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه و ترویج کارآفرینی را بیان نمود لازم است در ابتدا نقش اطلاعات در جامعه در تحولات اقتصادی و از طرف دیگر، جایگاه کارآفرینی در توسعه اقتصادی مطرح شود. در ادامه به نقش مرکز اطلاع رسانی و کتابخانه‌ها در توسعه اقتصادی و کارآفرینی پرداخته می‌شود تا در نهایت بتوان به روشنی اهمیت کتابخانه عمومی به عنوان یک سازمان آموزش و اطلاع رسانی که در خدمت آحاد مردم جامعه است در توسعه و ترویج کارآفرینی مشخص گردد. باید در نظر داشت که کتابخانه عمومی مرکز هم نوع دانش، اطلاعات و منابع است و با فراهم آوردن حوزه وسیعی از اطلاعات، می‌تواند کارکرد گوناگونی داشته باشد و نقش‌های مختلفی ایفا کند. کتابخانه عمومی قادر است در سراسر عمر انسان، آموزش مردم و اطلاع رسانی را بر عهده بگیرد و اطلاعات گسترده‌ای را در زمینه‌های مختلف در دسترس مردم قرار دهد و از این راه به شیوه‌ای روشنگرانه، حیات اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی مردم جامعه را دگرگون سازد. از طرف دیگر، چون مباحث کارآفرینی و آموزش‌های آن بیشتر در مرکز آموزش عالی و مراکز رشد دنبال می‌شود و از آن جایی که این سازمان‌ها بیشتر با قشر تحصیل کرده در جامعه در ارتباط هستند بنابراین، عموم مردم نمی‌توانند با کارآفرینی آشنا شده و در بهبود زندگی خود از آن استفاده کنند در حالی که مبحث کارآفرینی برای قشر خاصی از جامعه نیست و همه افراد جامعه در هر سن و موقعیتی و با هر میزان سواد می‌توانند با آن آشنا شوند و در ارتقا زندگی فردی و شغلی خود به کار بگیرند. یک نقش مهم کتابخانه‌های عمومی تأکید بر پیشرفت‌های فرهنگی جامعه، کمک به شکل دادن و حمایت از هویت فرهنگی آن است. بنابراین، کتابخانه عمومی با فعالیت خود می‌تواند در ترویج و توسعه فرهنگ کارآفرینی مؤثر باشند چرا که برای پیوند جامعه با فرهنگ کارآفرینی باید تعامل در حوزه عمومی انجام پذیرد و نمی‌توان با قانون آن را به اجرا در آورد. به عبارتی کارآفرینی باید در حوزه عمومی نفوذ کند که لازمه آن فعالیت سازمان‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی مانند کتابخانه عمومی است و فرهنگ کارآفرینی شامل فرهنگ درک تغییر و کشف فرصت، فرهنگ مشارکت، فرهنگ استقلال طلبی، فرهنگ مسئولیت پذیری، فرهنگ نوآوری و خلاقیت و فرهنگ مخاطره پذیری می‌شود، که کتابخانه عمومی، به این مهم، از طریق فعالیت مشترک با سازمان‌های محلی و منطقه‌ای، فراهم آوردن فضا و مکانی برای فعالیت‌های فرهنگی، سازمان دادن فعالیت‌های فرهنگی، و ایجاد اطمینان در مردم نسبت به این که علایق فرهنگی در موارد کتابخانه‌ای نمود پیدا می‌کند، می‌پردازد (قیاسی و همکاران، ۱۳۹۴).

نتیجه گیری

باتوجه به نتایج و یافته‌های تحقیق، می‌توان این گونه ارزیابی کرد که به طور کلی کتابخانه‌های عمومی، با فراهم آوردن گروه وسیعی از منابع اطلاعاتی و فعالیت‌ها، فرصت‌هایی برای افراد فراهم می‌آورند تا لذت خواندن و هیجان ناشی از کشف دانش و آثار تخیلی را تجربه کنند. جامعه بشری هم باید یاد بگیرند که چگونه بهترین استفاده را از کتابخانه ببرند و چگونه مسئولیت ویژه‌ای برای حمایت از فرآیند یادگیری خواندن داشته باشند. با در نظر گرفتن این امر مهم که کارآفرینی، کانون و مرکز ثقل کار و تلاش و پیشرفت در عصر مدرنیته تلقی می‌شود. ما بدون توجه کافی به مقوله توسعه فرهنگ کارآفرینی نمی‌توانیم به شاخص‌های رشد و توسعه که از طریق تغییر در روند تولید، بهره‌وری و توان افزایی فنی و صنعتی در عرصه اقتصاد حاصل می‌شود، دست یابیم. باید توجه داشت در گذر از مرحله سنتی به صنعتی باید به توانمندی‌ها و قابلیت‌های فردی کارآفرینان در بهره‌گیری از منابع طبیعی و بکارگیری تکنولوژی مدرن اهتمام ویژه‌ای قائل شویم. بدین ترتیب برای توسعه و ترویج کارآفرینی لازم است که با پرورش تفکر و ایجاد محیط، بستر لازم فراهم شود. اهتمام به این مسئله نشان دهنده این واقعیت است مسئولیت و وظیفه این نهاد، که امروزه در سرتاسر کشور، از شهرهای بزرگ و مراکز استان‌ها گرفته

تا روستاها، به نحو چشمگیری گسترده است با ایجاد فضای مناسب و امکانات لازم جهت در اختیار نهادن منابع تفکر، زمینه های توسعه و ترویج کارآفرینی را ایجاد می نماید. اما تکلیف و مسئولیت این نهاد صرفا تامین ماده اولیه کتابخانه، یعنی نقش و اطلاعات و دانش آن (کتب) نیست؛ بلکه لازم است، با ایجاد شیوه ها و راهکارهای مناسب و جدید، انگیزه ها، دوام مطالعه و خواندن را افزایش دهد و با فراهم آوردن امکانات مادی و معنوی و رفع موانع موجود، مسیر رشد و شکوفایی جهت ترویج و توسعه کارآفرینی را هموار سازد.

منابع

- اسدنیاء، ابوالفضل، موحدیان، قاسم، سقایی طلب، مرضیه. (۱۳۹۵). سنجش رفتار کارآفرینی سازمانی کارکنان نهاد کتابخانه های عمومی، فصلنامه علوم تربیتی و روانشناسی، دوره سوم، شماره دوم: ۱
- اعظمی، موسی، یعقوبی فرانی، احمد، موسوی، عفت. (۱۳۹۱). عوامل سازمانی مؤثر بر سطح کارآفرینی در تعاونی های کشاورزی استان همدان، تعاون و کشاورزی، دوره بیست و سوم، شماره دهم: ۷۵-۱۰۰
- باب الحوائجی، فهیمه، زمانی راد، نسرین. (۱۳۹۲). سنجش رابطه سرمایه اجتماعی و کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه های دانشگاهی، فصلنامه نظام ها و خدمات اطلاعاتی دوره دوم، شماره دوم: ۶۷-۷۸
- پارسازاده، احمد، شقاقی، مهدی. (۱۳۸۸). کتابخانه های عمومی و ساخت واقعیت اجتماعی. تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی، شماره پانزدهم: ۶۰-۲۹
- جلیل پور، پیمان. (۱۳۹۴). بازاریابی در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی ایران، مروری بر متون، فصلنامه نقد کتاب، دوره چهارم، شماره پنجم: ۲۸۳-۲۹۸
- جهانی، نسیمه. (۱۳۹۱). نقش کتابخانه های عمومی در رشد و شکوفایی خلاقیت کودکان، کتابداری و اطلاع رسانی، علم اطلاعات و دانش شناسی، دوره اول، شماره یکم: ۳
- چشمه سهرابی، مظفر، میرشاه جعفری، سید ابراهیم، سیدی، زینب السادات. (۱۳۹۰). امکان سنجی نقش کتابخانه های عمومی در توسعه و ترویج کارآفرینی از دیدگاه کتابداران کتابخانه های عمومی استان اصفهان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم کتابداری و اطلاع رسانی، دانشگاه اصفهان
- دیوسالار، سمانه، بزرگی، فرشاد. (۱۳۹۱). بررسی نقش کارآفرینی در رشد اقتصادی و توسعه پایدار، کنفرانس ملی کارآفرینی و مدیریت کسب و کار دانش بنیان. آبان ۱۳۹۱
- سعید، وجیهه، سهیلی، فرامرز. (۱۳۹۴). بررسی وضعیت کتابخانه پردیس بین المللی کیش دانشگاه تهران بر اساس اصول بازاریابی مدل ۴ پی. از دیدگاه کاربران، فصلنامه مدیریت اطلاعات و دانش شناسی، دوره دوم، شماره سوم: ۳۳-۴۲
- سهیلی، فرامرز، میراحمدی، فاطمه، اسفندیاری مقدم. (۱۳۹۴). سنجش کیفیت عملکرد مدیریت در کتابخانه های عمومی شهر کرمانشاه با استفاده از الگوی تعالی سازمانی مدیریت کیفیت بنیاد اروپائی، فصلنامه مدیریت اطلاعات و دانش شناسی، دوره دوم، شماره اول: ۴۵-۶۰
- صفوی، زینب، مرادی، خدیجه. (۱۳۹۲). چالش ها و موانع ترغیب دانش آموختگان رشته ی کتابداری و اطلاع رسانی به ایجاد کارآفرینی و اشتغال زایی، فصلنامه نظام ها و خدمات اطلاعاتی، دوره دوم، شماره دوم: ۵۲-۶۶

صبا، ایرج. (۱۳۸۱). شیوه بهره گیری از کتابخانه ها و منابع اطلاعاتی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها تهران: انتشارات سمت

علوی فر، بی بی سکینه، شریف مقدم، هادی. (۱۳۹۱). بررسی زمینه یابی ارائه خدمات کتابخانه ای به وسیله تلفن همراه در کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، شماره نود و هشتم: ۴۹-۶۶

قیاسی، میترا، رضوی، علی اصغر، فلاح کردآبادی، مرضیه. (۱۳۹۴). امکان سنجی نقش کتابخانه های عمومی در توسعه و ترویج کارآفرینی از دیدگاه کتابداران کتابخانه های عمومی استان مازندران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی، گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل

کیاکجوری، داوود، کورزه گر، امین، امیری، بهناز. (۱۳۹۱). ضرورت کارآفرینی در توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه، کنفرانس ملی کارآفرینی و مدیریت کسب و کار دانش بنیان، آبان ۱۳۹۱

لولافر، فهیمه. (۱۳۸۳). آشنایی با کتاب و کتابخانه یافتن اطلاعات در کتابخانه، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی دانشکده پزشکی

محمد بیگی، فاطمه، حسن زاده، محمد. (۱۳۸۸). ارزیابی کیفیت خدمات کتابخانه های عمومی و ابسته به نهاد کتابخانه های عمومی کشور در شهر قزوین با استفاده از ابزار لیب کوال، تحقیقات اطلاع رسانی و کتابخانه های عمومی، دوره پانزدهم، شماره یکم: ۷-۲۹ مختاری معمار، حسین. (۱۳۷۶). درآمدی بر کتابداری، تهران: انتشارات قو

مزینانی، علی. (۱۳۸۶). کتابخانه و کتابداری، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها، چاپ هشتم، تهران: انتشارات سمت